

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.F.M. van Brussel

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143720

brusselj@Noord-Holland.nl

1 | 4

Betreft: Vergelijking grondwaterheffingsbeleid Noord-Brabant en Noord-Holland

Verzenddatum

26 OKT. 2022

Kenmerk

1912035/1912040

Geachte leden,

Uw kenmerk

Bij bespreking van de kaderbrief 2023 in Provinciale Staten is door Gedeputeerde Staten toegezegd om na te gaan hoe de grondwaterheffing in Noord-Brabant wordt ingezet en of dit wellicht tot inspiratie kan leiden om, zonder in strijd te komen met de wet, hier in Noord-Holland ruimhartiger mee om te gaan. In het navolgende wordt eerst het wettelijk kader gegeven. Vervolgens wordt beschreven hoe de grondwaterheffing in Noord-Brabant en in Noord-Holland wordt ingezet. Ten slotte worden conclusies getrokken en wordt het vervolgtraject geschetst.

Wettelijk kader

Volgens artikel 7.7 van de Waterwet mogen Provinciale Staten een heffing instellen, onder de naam grondwaterheffing, die mag worden ingezet voor:

- maatregelen, direct verband houdende met het voorkómen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water;
- voor het grondwaterbeleid noodzakelijke onderzoeken;
- het houden van een register ter zake van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water;
- onderzoek naar en de vergoeding van schade.

Aan de heffing worden onderworpen de bij provinciale verordening aan te wijzen houders van inrichtingen of werken, bestemd tot het onttrekken van grondwater. Als grondslag voor de heffing geldt de onttrokken hoeveelheid grondwater. Indien op grond van vergunningvoorschriften water wordt geïnfiltreerd, wordt voor het vaststellen van de grondslag de geïnfiltreerde hoeveelheid volgens bij provinciale verordening te stellen nadere regels in mindering gebracht op de onttrokken hoeveelheid grondwater.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Noord-Brabant

In Noord-Brabant worden onttrekkingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening en industriële onttrekkingen die meer dan 150.000 m³ per jaar bedragen belast. Overige onttrekkingen worden niet met de grondwaterheffing belast. Het gaat hier met name om onttrekkingen voor bronbemalingen, industriële onttrekkingen kleiner dan 150.000 m³ per jaar en agrarische onttrekkingen.

Het eenheidsbedrag van de grondwaterheffing wordt met ingang van 1 januari 2023 verhoogd van € 0,019 naar € 0,038 per m³. Deze verhoging is noodzakelijk om de aanpak van verdroging te kunnen financieren met een bijdrage van € 15,2 miljoen over een periode van 4 jaar. De totale hoeveelheid grondwater die wordt belast met grondwaterheffing bedraagt gemiddeld circa 200 miljoen m³ per jaar. Hiervan wordt ongeveer 90% onttrokken door 38 drinkwaterwinningen. Grondwaterwinningen bevinden zich verspreid over de gehele provincie.

Maatregelen die worden gefinancierd met inkomsten uit de grondwaterheffing hebben met name betrekkingen op het vasthouden van water in beekdalen en natuurgebieden. Dit is nodig om de afgenomen toevoer van water door grondwaterwinning te compenseren.

Noord-Holland

In Noord-Holland worden alle onttrekkingen groter dan 25.000 m³/jaar belast met grondwaterheffing, inclusief bronbemalingen, industriële onttrekkingen en agrarische onttrekkingen. Het tarief per onttrokken kubieke meter grondwater bedraagt € 0,0085. Indien op grond van de vergunningvoorschriften water wordt geïnfiltreerd, wordt voor de vaststelling van de hoogte van de heffing, de helft van het aantal kubieke meters geïnfiltreerd water in mindering gebracht op de onttrokken hoeveelheid grondwater. In Noord-Holland is de belastingplichtige grondwateronttrekking circa 150 miljoen m³/jaar.

In de afgelopen jaren waren de opbrengsten van de grondwaterheffing regelmatig groter dan de uitgaven. De omvang van de voorziening grondwaterheffing bedraagt op dit moment € 2.761.231,33.

Grote grondwateronttrekkingen vinden in Noord-Holland plaats in het Gooi en in de duinen ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Dit is beschreven in hoofdstuk 3.3 'De waterbalans' van Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 (Provinciale Staten, 31 januari 2022). Bij de twee grootste onttrekkingen van 70 miljoen m³/jaar in de Amsterdamse Waterleidingduinen en van 51 miljoen m³/jaar in het Noord-Hollands Duinreservaat bestaat het onttrokken water grotendeels uit voorgezuiverd geïnfiltreerd water uit Rijn en IJsselmeer, respectievelijk circa 80% en 95%.

De netto grondwateronttrekking is in Noord-Holland veel lager dan in Noord-Brabant en de invloed van grondwaterwinningen is veel geringer en beperkt zich tot delen van de binnenduinrand en delen van gebieden aan de rand van het Gooi die onder invloed staan van grondwaterwinning.

In hoofdstuk 3.6 "Grondwaterafhankelijke natuur" van Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 (Provinciale Staten, 31 januari 2022) zijn twee maatregelen opgenomen waar de grondwaterheffing komende jaren mogelijk kan worden ingezet:

- Onderzoek en waar mogelijk benutten kwelwater duinrand
- Stimuleren vasthouden kwelwater Vechtplassen

In het Vechtplassengebied zijn op dit moment twee waterconserveringsprojecten in uitvoering, in de Stichts- en Hollands Ankeveense Plassen. Aan de duinrand wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden om kwelwater te benutten. Dit onderzoek is onderdeel van gebiedsprojecten realisatie NNN, Natuurnetwerk Nederland.

Belangrijk aandachtspunt bij het nemen van maatregelen is het risico van wateroverlast in agrarisch en bebouwd gebied. Dit aandachtspunt kwam bij eerdere maatregelen zoals bij het beëindigen van de waterwinning in de Kennemerduinen en het halveren van de waterwinning in het Gooi ook nadrukkelijk naar voren.

Conclusies

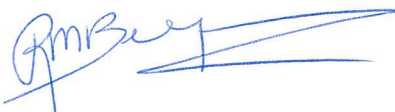
- De wijze van besteding van de grondwaterheffing in Noord-Holland verschilt niet wezenlijk van die in Noord-Brabant. Beide provincies gebruiken de heffing om nadelige gevolgen van onttrekken en infiltreren van grondwater te voorkómen en tegen te gaan.
- De situatie in Noord-Holland komt alleen in de omgeving van de duinen en het Gooi plaatselijk overeen met de situatie in Noord-Brabant.
- In Noord-Brabant is er een tekort om maatregelen te financieren. In Noord-Holland is een voorziening opgebouwd van € 2.761.231,33 waarmee maatregelen kunnen worden gefinancierd.

Vervolg

Gedurende de looptijd van Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 zullen maatregelen worden onderzocht en waar mogelijk worden uitgevoerd. Zodra daarbij blijkt dat de opgebouwde voorziening onvoldoende is om maatregelen te financieren, zullen wij een voorstel doen aan Provinciale Staten om de grondwaterheffing te verhogen. Mede gezien de hoogte van de huidige voorziening (€ 2.761.231,33) is hiervoor op dit moment geen mogelijkheid aanwezig. Verhoging is pas toegestaan wanneer blijkt dat er onvoldoende middelen zijn om Waterwet artikel 7.7 adequaat te kunnen uitvoeren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk